

Nieuwe en oude schatten

Themapreek over “Leven uit de Bron: de Bijbel” n.a.v. Mat. 13: 52 (deel 1) en 2 Tim. 3:16-17 (deel 2)
Ds. Maarten van Loon, januari 2015

Liturgie

Zingen: GKB gezang 133: 1, 2, 3 ('De dag gaat open voor het Woord des Heren')

Votum en zegengroet (beide uitgesproken door de voorganger)

Zingen: GKB gezang 133: 4, 5

Gebed

Schriftlezing 1: Matteüs 13: 44-52

Zingen: LvK gezang 326: 1, 2 ('Een rijke schat aan wijsheid schonk God ons in zijn Woord')

Kinderen groep 5-8 naar achteren

Preek, deel 1 (voorafgegaan door lezing van de tekst: Mat. 13: 52)

Zingen: GKB gezang 22 ('Uw Woord omvat mijn leven')

Schriftlezing 2: 2 Tim. 3: 16-17

Preek, deel 2

Zingen: Psalm 18: 9 ('... zijn Woord is waar en zuiver 't allen tijde')

Kinderen komen weer terug, korte terugkoppeling

Zingen: GKB gezang 23 'Uw Woord is een lamp voor mijn voet' (2x)

“Tien Geboden”, vanwege de actualiteit (Je suis Charlie) en preekthema lezen we:

Johannes 13: 34-35 (Een nieuw gebod: de liefde)

Matteüs 22: 36-40 (Liefde als samenvatting van de wet)

1 Korintiërs 13: 4-7 en 13 (liefde die alles verdraagt, het kwaad niet aanrekent)

Zingen: LvK gezang 285: 1, 3, 4 (gebed om vrede en ook om bekering van ons eigen felle hart!)

Gebed

Collecte

Zingen: Psalm 56: 5, 6 (oude berijming: “Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar Woord”)

Zegen

Preek

[meteen dia 1]

Deel 1: nieuwe en oude schatten uit de voorraadkamer

Onlangs ...

[volgt anekdote over een man die voor het eerst de Bijbel las en begon in het OT]

Hij kwam onder de indruk van Gods trouw.

Kijk – wat hier gebeurde bij deze man is eigenlijk dat hij een oude schat uit de voorraadkast haalde.

Schat: er staat: ding. Maar: aansluiting bij vorige gelijkenissen: schat. [2]

Waardevolle dingen. Dingen waar je wat aan hebt. Die je goed kunt gebruiken.

Daarom zit het ook in de voorraadkast.

Om te bewaren en te gebruiken wanneer je het nodig hebt.

[3] Nou, deze man duikt dus de kast in.

'k Weet niet precies waarom, maar ik stel me voor het gemak even een wat langwerpige kast voor.

Diepe voorraadkast. Achterin wat donker.

Voorin: de nieuwere spullen.

Achterin, wat meer in het donker: de wat oudere spullen.

Hij duikt dus die kast.

En hij begint niet bij de nieuwere spullen.

Maar gaat helemaal naar achteren.

Bij de spullen die het diepst weggestopt zitten, begint hij.

En daar vindt hij: een schat.

Diep weggestopt, in het eerste deel van de Bijbel. Het OT.

Want: OT, dat zijn die oude dingen.

En meteen daar vond hij het: God is trouw. Telkens weer. [Adam, Noeh, Abraham, Israël, Profeten]

Het raakt mij.

Want: tja, dit wist ik natuurlijk wel. Heb er vaak over gepreekt: Gods trouw.

Dat Hij niet opgeeft; de mensheid niet in de steek laat.

Laat *mij* niet in de steek.

In die zin zou je kunnen zeggen: een oude schat.

Een oude schat, die hier in de kerk met grote regelmaat tevoorschijn wordt gehaald.

Maar voor deze man was-ie nieuw. Dat kwam enorm binnen.

Dat vond ik zo geweldig aan wat hij vertelde:

Hij ontdekte dat hij goud in handen had!

Hij ontdekte God zoals Hij is. Of nee, Hij ontmoette God.

Kwam onder de indruk.

Kwam erachter: ja, God is trouw en dat is Hij ook voor mij!

Daar raakte hij steeds verder van overtuigd.

Ja, ook echt voor hem persoonlijk

Hij die – zo vertelde hij – ook heel verkeerde dingen had gedaan in de tijd dat hij God niet kende.

Kijk, dat kan er gebeuren als je de voorraadkast induikt.

Dan ontdek je daar iets. En “dingen” worden “schatten”.

Het zal duidelijk zijn, heb het eigenlijk ook al gezegd: die voorraadkast is de Bijbel.[vandaar plaatje]
Oude en nieuwe dingen: dat slaat op het Oude en het Nieuwe Testament.
En die twee samen: die zijn het Woord van God.
Door Hem aan ons gegeven.
Als een grote voorraadkast.
Om te gebruiken.
Om op te teren.

Daar moeten we even goed de vinger bij leggen.
Weer even terug naar die man, die dus die voorraadkast indook.
Waarom leverde dat iets prachtigs op?
Ja, omdat het het Woord van God is!
Laatst kwam die tekst al even langs uit Jesaja, waar staat:
“Als God spreekt dan is dat nooit zonder vrucht.”
Er zit *kracht* in dat Woord.[4] Kracht van God zelf.
Hoe kan het ook anders, als God zelf ons dat Woord heeft gegeven.
Hij, wiens Naam is: Ik ben, Ik zal er zijn.
En dat gebeurde er dus bij die man: God zelf kwam tot spreken, door die oude geschiedenissen van Abraham enzovoort heen.
En in zijn hart klonk de fluistering van de Geest, die zei:
God is trouw, ook voor jou. Jij mag zijn kind zijn.
En hij vond er rust bij, in de onrust die er in hem was.

Het Woord droeg vrucht. Ja, ik mag het wel zo zeggen: God sprak zelf! [4.1] Prachtig!
God, Hij sprak zelf. Niet in het verleden, nee, in het heden, hier en nu. “Ik zal er zijn”!
Die man hoorde God het heel persoonlijk tegen Hem zeggen.
Ik ben trouw – en ja, dat geldt ook voor jou!
Dit gebeurt er: God zelf gaat spreken. Je ontmoet Hem echt in zijn Woord.

En wat zegt Jezus nu?
Eigenlijk dit: duik allemaal telkens die voorraadkast in. Haal er oude en nieuwe dingen uit.
Laat ze tot je spreken. Ze God!
Dat is hoe een discipel leeft. Een discipel haalt telkens dingen tevoorschijn.
Met andere woorden: duikt telkens die kast in.
Zoekt daar ... en ontdekt daar.
Zoek en je zult vinden, zegt Jezus immers ook.
Want God laat zich vinden in zijn Woord.[4.2]
Niet in het algemeen, maar heel persoonlijk spreekt Hij tot *jou*.

Dus: Duik die kast maar in. Daar is het te vinden. Echt!
Een belijdeniscatechisante zei het een keer zo. Vond ik heel treffend.
Ook weer zo’n ontdekking: “De Bijbel is een briljant boek. Alles staat erin.”[5]

En daarmee bedoelde ze, toen we er wat over doorpraatten:

De Bijbel heeft het over alle terreinen van het leven. [5.1] Zit allemaal in die voorraadkast. De Bijbel vertelt je niet alleen heel indringend dat je zonden je vergeven zijn als je gelooft. Maar ook hoe God het leven van elke dag bedoeld heeft. Je hoort daarin van God hoe Hij denkt over pijn, lijden, vreugde, vriendschap, geld, seksualiteit ... en nog veel meer. Je krijgt een boodschap aangereikt die je over haat en verbittering heen helpt [hoe actueel weer deze week!], die de weg wijst naar de echte liefde voor God en je naaste. Je krijgt te horen hoe de toekomst van hemel en aarde – in het algemeen, maar ook voor jou persoonlijk – eruit ziet. Je krijgt te horen dat God zelf je wil helpen. Dat Hij zijn heilige Geest stuurt. Dat Hij er zijn zal. En ga zo maar door.

* * *

[6] Voor ik dit deel afsluit, wil ik graag op één detail uit de tekst wijzen. De discipel haalt nieuwe en oude dingen tevoorschijn. 't Gaat me even om de volgorde: nieuwe en oude. Dus: nieuwe eerst. Het nieuwe gaat voorop. Dat zal zeker expres zo bedoeld zijn. Als we even letten op de situatie waarin dit gezegd wordt, dan kunnen we dat ook begrijpen. Het is immers Jezus die dit zegt. Jezus is *zelf* het nieuwe. Ik zei net wel: die oude en nieuwe dingen – dat zijn OT en NT. En dat klopt ook. Maar in plaats van OT en NT moet je misschien zeggen: OT en Jezus. Even in één adem: want Jezus komt helemaal op uit het OT. [6.1] Samen is het één geheel. Maar toch: het nieuwe gaat voorop. Jezus. Daar richt een discipel zich vooral op: op Jezus. Bij deze voorraadkast geldt: last in, first out. Het geloof richt zich op Jezus. Hij is het volmaakte beeld van God. In Hem zie je de Vader. Zie je God helemaal hoe Hij is.

En ook Jezus zit dus – beetje oneerbiedig uitgedrukt, maar in alle eerbied bedoeld: in die voorraadkast. Vooraan – om precies te zijn. Haal Hem – wat Hij gedaan heeft, gezegd heeft, enzovoort, dus regelmatig tevoorschijn. Hij is het Woord zelf. Hij is het levend Woord. Gods diepste, zijn definitieve Woord. De liefde in Persoon.

En reken maar dat daar kracht in zit. Doe dus wat Jezus hier beschrijft: haal telkens nieuwe en oude schatten uit de voorraadkast. Duik met grote regelmaat die voorraadkast in. En je zult niet met lege handen staan.

Want Christus wil hoogstpersoonlijk met je aan het werk.
Het zal je leven veranderen, stuur geven. Zoals bij die man. En ik hoop ook bij jou.

Zingen: GKB gezang 22 ('Uw Woord omvat mijn leven')

Deel 2 "Door God door-ademd"

[meteen dia 7] Een poosje geleden – alweer een halfjaar terug of langer denk ik ...

[anekdote over een vrouw die iets wilde aanvullen op de preek over 'geen veroordeling meer' en 'Abba Vader' (Rom. 8). Hoe dit in haar omgang met de Bijbel sterk bevestigd was. Allerlei heel verschillende teksten noemde ze daarbij, ook heel onbekende. Die waren tot spreken gekomen.]

Kijk – wat die vrouw vertelde, dat is nou precies wat hier bedoeld wordt.

Zij was duidelijk iemand die regelmatig de voorraadkast ingaat.

Bekijk wat daar allemaal in zit.

Het in handen pakt en denkt: he, wat zou dit zijn?

Wat is dit en wat kan ik ermee.

Ja, want soms moet je er wel even goed naar kijken.

Op je laten inwerken [hoe vaak nemen we daar echt de tijd voor?]

En soms ook zie je het ineens.

Dan denk je: wow, staat dat hier? Geweldig, ik kan het meteen gebruiken.

Het is precies wat ik nodig heb.

Soms raakt het je zo dat een bepaalde tekst een lijftekst wordt.

Draag je die voortaan voor altijd met je mee.

[mensen vragen: wie herkent dat. Heeft dat ervaren? Bepaalde tekst die je geraakt heeft? Voor wie is een bepaalde tekst op enig moment sterk gaan spreken? Wie draagt er zo'n tekst met zich mee?]

Kijk en daar is de Bijbel nou precies voor.

Om in allerlei situaties tot je te gaan spreken.

Dat trof mij ook bij die vrouw over wie ik net vertelde.

Ze noemde bekende Bijbelteksten, maar ook hele onbekende. [Sefanja]

[Ik heb een paar mensen van tevoren gevraagd ... die lezen hun lijftekst en vertellen welke bijzondere betekenis deze tekst voor hen heeft]

* * *

Ze noemde bekende Bijbelteksten, maar ook hele onbekende.

En eigenlijk klopt het precies.

Lazen we net niet:[8] *elke* Schrifttekst is door God geïnspireerd.

Weet je wat dat letterlijk betekent, dat woord 'geïnspireerd'?

Dat betekent [staat er eigenlijk al]: door-ademd.

Gods adem zit erin. Zijn stem. Hijzelf.

De Bijbel is mag dan een boek zijn, maar het is wel een levend boek.

Uit de bladzijden van je Bijbel komt God zelf omhoog.

De bladzijden ademen Hem.

En als Hij uitademt, dan komt die adem van Hem bij jou binnen.
In je longen, je geestelijke longen.

Die vrouw bewees het, dat elke tekst door-ademd is.
De volle breedte van de Bijbel was dus tot spreken gekomen.
Ze waren voor haar tot leven gekomen.
Ze had het ingeademd.

Kijk, en zo kom je tot een levend contact met Hem.
Daarom is de Bijbel als liefdesbrief van God aan jou ook zo'n rake typering.[9]
De Bijbel is een middel om jou in relatie te brengen met de levende God.
Em met Hem om te gaan, elke dag.
Je hulp van Hem te verwachten en te bidden.
Om van Hem te horen welke weg je moet gaan.
Hoe je leven in zijn licht eruit mag zien.

Uiteindelijk gaat het om die dingen.
Leven met Hem. In omgang met Hem. De Levende.
Luisteren naar zijn stem, die nog altijd spreekt. Hier en nu. "Ik ben, Ik zal er zijn."

Dat is wat een discipel doet. Wat hij wil.[10]
Ik zeg discipel. En dat staat er min of meer ook.
NBV: dienaar van God.
Daar komt het inderdaad op neer.
Maar letterlijk: mens van God.
Iemand die met God omgaat.

Wat doet die?
Omgaan met het levende Woord.
De voorraadkast in.
Het woord proeven.
En door dat Woord aangemoedigd worden, gecorrigeerd – ja dat ook. Vermaand.
En zo gevormd te worden. [ds. Douma gaat daar vanavond verder op in]
Om zelf gevormd te worden. En ook om anderen aan te moedigen en waar nodig te corrigeren.
Te troosten.
Om balsem voor de ziel te zijn.

* * *

De specifieke aanmoediging van deze tekst is: ga niet telkens naar dezelfde plank in de kast.
Nee, ga de hele voorraad maar door. *Elke* Schriftekst ...
Niet alleen de favoriete teksten, maar net zo goed ook andere.

Sommige dingen zullen misschien [nog] niet gaan leven voor je.
Misschien moet je er af en toe eens even over nadenken.

Moet je tijd nemen om het te laten doordringen.

Om die adem van God ook daadwerkelijk in je geestelijke longen te krijgen.

Of misschien komt het later van pas.

Er zijn voorbeelden te over van hoe dat gaan kan; opeens, vaak door een gebeurtenis in je eigen leven gaat een tekst(gedeelte), een Bijbelse geschiedenis, die je allang kende, enorm voor je spreken.

Als dat op dit moment niet zo is, nou, dan stop je het voor nu weer terug en pak je iets anders van de plank.

Soms is een Bijbelgedeelte lastig.

De Bijbel is geen *fast food*.

Je moet er meestal goed op kauwen.

En tenslotte: je bent niet alleen. We zijn met elkaar.

Die man [uit deel 1] en die vrouw met wie ik dit tweede deel begon, zijn er voorbeelden van.

Ze laten me iets zien: zo is Gods Woord bij mij tot klinken gekomen.

Ik hoorde Hem echt. Ik zag Hem. Het kwam binnen.

En zo komt het ook bij mij binnen.

Dat is nou wat Paulus bedoelt als hij ergens schrijft:

laat het Woord van God rijkelijk onder jullie wonen.

Jullie – meervoud.

Samen hebben we deze schat in onze voorraadkast.

Samen mogen we er dingen uit tevoorschijn halen.

Om elkaar te vormen. [daar vanavond meer]

Om elkaar te vormen tot discipelen.

Dat is Gods weg, die tot het doel zal geleiden.

Volmaakte eenheid met Jezus, het levende Woord.

Zingen: Psalm 18: 9